

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ «Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

16 кастрычніка 2017 года, № 14 (2182)

Новы рэктар БДУ – Андрэй Дзмітрыевіч Кароль

ПАДЗЕЯ

Уздымаць на прыступку вышэй

29 верасня грамадскасці БДУ быў прадстаўлены новы рэктар – **Андрэй Дзмітрыевіч Кароль**.

Напярэдадні прызначаны кіраўнік вядучай ВНУ краіны сустраўся з Прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам. Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што БДУ трэба «ўздымаць на прыступку вышэй». Акрамя таго, Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што Андрэй Кароль фактычна з'яўляецца яго даверанай асобай, і паабяцаў наведаць Белдзяржуніверсітэт у 2018 годзе.

Новага рэктара ўніверсітэцкай грамадскасці прадставілі намеснік прэм'ер-міністра нашай краіны Васіль Жарко і міністр адукацыі Ігар Карпенка.

Віцэ-прэм'ер Васіль Жарко адзначыў, што перад новым рэктарам стаяць складаныя задачы па захаванні статусу БДУ як вядучай ВНУ і велізарная праца па павышэнні якасці падрыхтоўкі студэнтаў, іх фарміравання сапраўднымі патрыётамі сваёй краіны. З напрамкаў названы так-

сама матывацыя маладых кадраў да педагогічнай і навуковай дзейнасці, удасканаленне матэрыяльна-тэхнічнай базы навучальных карпусоў, даследчых лабараторый. Пры гэтым Васіль Жарко падкрэсліў, што дасягненне вызначаных мэт магчымае толькі пры адкрытым, сумленным дыялогу і калегіяльным узаемадзеянні рэктара і калектыву БДУ.

У сваім звароце да супрацоўнікаў БДУ Андрэй Кароль падкрэсліў, што кіраўніцтва ВНУ будзе ажыццяўляць у адпаведнасці з пастаўленымі задачамі кіраўніка дзяржавы, а таксама на базе назапашанага дзесяцігоддзямі досведу БДУ. Андрэй Дзмітрыевіч выказаў намер сустрацца з загадчыкамі кафедраў, каб абмеркаваць пытанні, якія стаяць перад флагманам беларускай вышэйшай адукацыі, і паабяцаў у сваіх рашэннях кіравацца дарадчым прынцыпам і прынцыпам празрыстасці.

Рэктар БДУ Андрэй Кароль выказаў падзяку свайму папярэдніку акадэміку Сяргею Абламейку за высокі ўзровень кіраўнічай працы ў БДУ і даўняе плённае супрацоўніц-

тва БДУ і Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы.

ПРАФЕСІЙНЫ ШЛЯХ

Вядома, што Андрэй Дзмітрыевіч – выпускнік гродзенскай ВНУ, якую пасля і ўзначальваў. Пасля выпуску з інжынернага факультэта ГрДУ ён некалькі гадоў працаваў настаўнікам у гродзенскай школе, потым выкладаў у мясцовым філіяле Інстытута сучасных ведаў і ў Гродзенскім дзяржаўным медыцынскім ўніверсітэце, пазней перайшоў на працу ў родную ВНУ. З верасня 2012 г. па люты 2013 г. працаваў загадчыкам кафедры педагогікі. 1 сакавіка 2013 г. прызначаны рэктарам Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы. 28 верасня 2017 г. узначаліў БДУ.

НАВУКОВЫЯ ДАСЯГНЕННІ

А. Д. Кароль з'яўляецца аўтарытэтным навукоўцам у галіне педагогікі. Аўтар сістэмы эўрыстычнага навучання на аснове дыялогу. Інавацыйная дыдактычная сістэма навучання дазваляе пераадолець маналагічнасць існай адукацыі і забя-

спечыць пераход на якасна новы ўзровень падрыхтоўкі навучэнцаў. А. Д. Кароль зрабіў істотны ўнёсак у тэорыю праектавання адукацыйных стандартаў, навучальных планаў, праграм, падручнікаў і метадычнай літаратуры сярэдняй і вышэйшай школ.

Аўтар больш чым 170 навучальна-метадычных і навуковых прац, у тым ліку 10 манаграфій, 27 навучальных і навучальна-метадычных дапаможнікаў (3 – на англійскай мове, уключаючы поўны курс лекцый па медыцынскай і біялагічнай фізіцы), 12 навукова-папулярных кніг. Паводле дадзеных Навуковай электроннай бібліятэкі Elibrary.ru, А. Д. Кароль з'яўляецца лідарам індэксу навуковага цытавання ў Беларусі ў галіне «Народная адукацыя. Педагогіка» па спецыяльнасці «Агульная педагогіка, гісторыя педагогікі і адукацыі». Аўтар і кіраўнік больш чым 20 дыстанцыйных курсаў, навукова-практычных семінараў, працоўшчык каля 3000 адкрытых заданняў для міжнародных дыстанцыйных эўрыстычных алімпіяд.

Працяг на 2-й стар.

У нумары:

**ВЫНІКІ ПРАЦЫ БДУ
Ў 2016/2017 НАВУЧ.
ГОДЗЕ І ЗАДАЧЫ НА
2017/2018 НАВУЧ. ГОД**

З даклада першага прарэктара акадэміка Алега ІВАШКЕВІЧА на Савеце БДУ

Стар. 2–3

**ВЫПРАЦАВАЦЬ
СІСТЭМНЫ ПАДЫХОД**

З выступлення рэктара БДУ Андрэя КАРАЛЯ на пашыраным пасяджэнні Савета БДУ

Стар. 4

МАГІЯ «БРЫГАНШЫ»

Лідары груп першага курса ўдасканалілі навыкі на адукацыйным семінары «Ты стараста»

Стар. 6

Весткі з рэктарата

НАРАДА міжнароднага праекта «Талерантнасць ДНК раслін» (Plant DNA Tolerance) ініцыятывы Міжнароднай праграмы абмену навуковымі кадрамі (IRSES) 7-й Рамачнай праграмы ЕС прайшла 9 кастрычніка ў БДУ.

Абмеркавана сумесная навуковая дзейнасць універсітэтаў-удзельнікаў праграмы, а таксама публікацыі вынікаў праекта і акадэмічнага абмену. Пачынаючы з 2013 года, магістранты і аспіранты БДУ наведвалі шэраг еўрапейскіх універсітэтаў. Маладымі навукоўцамі раскрыты найважнейшыя механізмы ўздзеяння генатаксічных цяжкіх металаў і металзмяшчальных наначасціц на арганізм расліны. Прадстаўнікі БДУ прынялі ўдзел у расшыфроўцы рэакцый адаптацыі вышэйшых раслін на ўзроўні геному да ўмоў павышанай радыяцыі і экстрэмальных уздзеянняў навакольнага асяроддзя. Па выніках праекта апублікавана серыя прац у часопісах з высокім імпакт-фактарам.

***
СЕСІЯ Міністэрства адукацыі Беларусі прайшла ў БДУ, арганізаваная ў рамках міжнароднага праекта «Удасканаленне магістарскай адукацыі ў галіне фізічных навук у беларускіх універсітэтах» праграмы «Эразмус+» ЕС. Удзельнікамі сталі выкладчыкі і студэнты БДУ, ГрДУ імя Я. Купалы, ГДУ імя Ф. Скарыны і БДТУ. Былі абмеркаваны вынікі рэалізацыі праекта ў дадзеных беларускіх ВНУ і разгледжаны новыя кірункі падрыхтоўкі спецыялістаў у галіне фізікі і прыкладной фізікі. Таксама абмеркаваны пытанні ўдзелу беларускіх ВНУ ў міжнародных адукацыйных праектах, неабходнасці развіцця вышэйшай адукацыі ў інтарэсах высокатэхналагічных вытворчасцяў Беларусі і інш.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Фота Васіля КУЗЬМІЧНА

Рэктар супрацоўнікам універсітэта прадставілі віцэ-прэм'ер Васіль Жарко і міністр адукацыі Ігар Карпенка

ПАДЗЕЯ

Уздымаць на прыступку вышэй

Пачатак на 1-й стар.

З'яўляецца пастаянным аўтарам прац у навуковых выданнях з высокім імпакт-фактарам, навуковых часопісаў «Педагогіка», «Пытанні філасофіі», «Пачатковая школа», «Школьныя тэхналогіі», «Народная адукацыя». Вёў уласную аўтарскую рубрыку ў часопісе «Народная асвета».

З 2016 года – член экспертнага савета ВАК Беларусі па педагогічных і псіхалагічных навуках. З'яўляўся намеснікам старшыні аргкамітэта ўсерасійскіх конкурсаў «Дыстанцыйны настаўнік года», «Дыстанцыйная школа года», «Дыстанцыйная педагогічная практыка», ўсерасійскіх вучнёўскіх дыстанцыйных канферэнцый, членам рэдакцыйнай калегіі зборнікаў навуковых прац лабараторыі метадалогіі і тэорыі зместу адукацыі УРАА «Інстытут зместу і метадаў навучання» (Масква), выданняў Навуковай школы чалавечай адпаведнай адукацыі.

Узнагароды

А. Д. Кароль узнагароджаны трыма граматамі Расійскай ака-

дэміі адукацыі за рэалізацыю творчага патэнцыялу навучэнцаў і педагогаў, «Медалём Сакрата» за навуковыя даследаванні ў галіне з'яўляюцца навукаў.

У 2011 г. узнагароджаны Ганаровай граматай Міністэрства адукацыі Беларусі. Уладальнік стыпендыі Прэзідэнта РБ таленавітым маладым навукоўцам на 2012 год за распрацоўку канцэпцыі дыялагізацыі сістэмы адукацыі і яе рэалізацыю ў вочнай і дыстанцыйнай формах.

У 2014 г. абвешчана Падзяка міністра адукацыі Беларусі за значны ўнёсак у паспяховае выступленне беларускіх спартсменаў на міжнародных спаборніцтвах, прапаганду спорту сярод навучэнскай моладзі.

У 2015 г. узнагароджаны Ганаровай граматай Гродзенскага абласнога выканаўчага камітэта за актыўны ўдзел у грамадска-палітычным жыцці вобласці.

У 2016 г. абвешчана Падзяка Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь за актыўны ўдзел у грамадска-палітычным жыцці краіны.

Алена МАРЦУЛЕВІЧ, Сяргей ШАФАЛОВІЧ

Фота Васіля КУЗЬМІЧНА

Васіль Жарко падзякаваў Сяргею Абламейку за дзевяць гадоў плённай працы

Вынікі працы БДУ ў 2016/2017 навуч. г. і задачы на наступны навучальны год

З даклада першага прарэктара акадэміка Алега ІВАШКЕВІЧА на пашыраным пасяджэнні Савета БДУ 2 кастрычніка

Савет адзначае, што калектыў комплексу БДУ ў справядным годзе ў цэлым паспяхова працаваў над рэалізацыяй мерапрыемстваў Дзяржаўнай праграмы «Адукацыя і моладзевая палітыка на 2016–2020 гады» і Праграмы развіцця БДУ на 2016–2020 гг., ухваленай рашэннем Савета БДУ ад 28.01.2016 г.

З 11 падпраграм Дзяржаўнай праграмы «Адукацыя і моладзевая палітыка на 2016–2020 гады» непасрэдна да дзейнасці БДУ адносяцца: «Развіццё сістэмы вышэйшай адукацыі», «Развіццё сістэмы пасляўніверсітэцкай адукацыі», «Развіццё сістэмы дадатковай адукацыі дарослых», «Падрыхтоўка кадраў для ядзернай энергетыкі», «Забеспячэнне функцыянавання сістэмы адукацыі Рэспублікі Беларусь», «Моладзевая палітыка».

КАДРАВая ПАЛІТЫКА

Кадровы склад комплексу БДУ ўключае 7809 чал., якія працуюць на пастаяннай аснове, з іх прафесарска-выкладчыцкага складу – 2894 чал.; у штаце БДУ 449 навуковых супрацоўнікаў. На пастаяннай аснове ў БДУ працуюць 6 акадэмікаў і 5 членаў-карэспандэнтаў НАН Беларусі, 321 доктар навук і 1538 кандыдатаў навук.

Ва ўніверсітэце вядзецца мэтанакіраваная праца па стараным падборцы кадраў. Разам з тым комплекс прынятых захадаў у частцы прыцягнення высокакваліфікаваных працаўнікоў, а таксама ў распрацоўцы і рэалізацыі стратэгіі падрыхтоўкі кадраў вышэйшай кваліфікацыі, накіраванай на рост «ступеннасці» ПВС не даў значных вынікаў па павелічэнні колькасці працаўнікоў, якія маюць навуковыя ступені і званні. За перыяд з 2013 г. па 2017 г. па супрацоўніках комплексу БДУ гэты паказчык зменшыўся з 26,83 % да 26,3 %, а па прафесарска-выкладчыцкім складзе з 53,48 % да 50,52 %.

Працягвае захоўвацца тэндэнцыя павелічэння колькасці выкладчыкаў старэйшых за 60 гадоў (2016 г. – 766 чал., 2017 г. – 847 чал.) і памяншэння іх колькасці ва ўзросце да 30 гадоў (2016 г. – 349 чал., 2017 г. – 326). Гэта ж тэндэнцыя назіраецца і ва ўзроставым складзе выкладчыкаў, якія маюць навуковыя ступені і званні.

Колькасць супрацоўнікаў, якія павысілі кваліфікацыю ў розных формах у 2016/2017 навуч. г., складала 701 чал., з іх выкладчыкаў – 496 чал.

РЭЙТЫНГ

У міжнародных навукова-адукацыйных рэйтынгах па дадзеных на 1 верасня 2017 г. БДУ заняў наступныя пазіцыі: 506 у рэйтынгу Webometrics (WRWU), 334 – у QS (асноўны рэйтынг), 500–600 у QS GER (рэйтынг па працаўладкаванні выпускнікоў), 39 – у QS EESA (рэйтынг сярод універсітэтаў краін у стадыі развіцця Еўропы і Цэнтральнай Азіі), 801 – у THE. У сусветным вэбаметрычным рэйтынгу рэпазітарыяў Фундаментальная бібліятэка БДУ займае 135 пазіцыю. У 2017 г. БДУ ўпершыню ўвайшоў у Шанхайскі прадметны рэйтынг па фізіцы, заняўшы пазіцыю 401–500.

АДУКАЦЫЯ

На ўсіх формах, уключаючы даўняўніверсітэцкую падрыхтоўку, навучальныя

курсы, павышэнне кваліфікацыі, перападрыхтоўку, другую і першую ступені вышэйшай адукацыі, аспірантуру і дактарантуру ў комплексе БДУ, у 2016/2017 навуч. г. праходзіла навучанне 53298 чал. (у 2015/2016 навуч. г. – 48014 чал.). Студэнты БДУ прынялі ўдзел у шэрагу міжнародных і рэспубліканскіх алімпіяд і конкурсаў. Нашы студэнты атрымалі дыплом III ступені на Міжнароднай біялагічнай універсіядзе ў МДУ (г. Масква), сярэбраны медаль у камандным заліку і два дыпламы II ступені ў асабістым першынстве на сёмым Міжнародным турніры прыродазнаўчых навук у СПбДУ (г. Санкт-Пецярбург). Студэнты МДЭ імя А. Д. Сахарова занялі 1 і 2 месцы на Міжнароднай студэнцкай алімпіядзе «Ядзерная фізіка і ядзерныя тэхналогіі» ў НДЯУ МФІ (г. Масква). Чатыры каманды БДУ выйшлі ў паўфінал XIX каманднага чэмпіянату свету па праграмаванні, атрымаўшы два дыпламы II і два дыпламы III ступені.

Высокіх вынікаў дасягнулі студэнцкія каманды ў галіне правазнаўства: каманда студэнтаў ФМА заняла першае месца ў намінацыі «Паказальныя выступленні» на конкурсе па міжнародным праве імя Джэсапа, студэнты юрыдычнага факультэта занялі 3 месца на V Міжнароднай алімпіядзе па міжнародным праве, атрымалі перамогу ў V Міжнародным конкурсе па міжнародным гандлёвым праве і міжнародным камерцыйным арбітражы. Студэнты эканамічнага факультэта занялі 2 месца на III Еўразійскай алімпіядзе па аналітычнай эканоміцы і прагназаванні. Дзевяць медалёў рознай вартасці заваявалі ліцэісты БДУ на прэстыжнай Міжнароднай Жаўтыкаўскай алімпіядзе школьнікаў па матэматыцы, фізіцы і інфарматыцы, два медалі – на 49-й Міжнароднай хімічнай алімпіядзе, сярэбраныя медалі на 51 Міжнароднай Мендзлееўскай алімпіядзе.

СМЯ

У 2016 г. мэты БДУ ў галіне якасці выкананы на 97,35 %. Цалкам былі выкананы 12 мэт з 22 запланаваных. У 2016 г. праведзены: аналіз СМЯ з боку кіраўніцтва, анкетаванне і аналіз здаваленасці спажыўцоў. Па выніках апытання ўзровень здаваленасці спажыўца ў цэлым склаў 88,5 % (у 2015 г. – 87,1 %). Сярод іх узровень здаваленасці студэнтаў – 75,5 %, выпускнікоў – 75,4 %, маладых спецыялістаў – 92,7 %, працадаўцаў – 97,2 %.

СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ

У 2017/18 навуч. г. на першай ступені вышэйшай адукацыі падрыхтоўка ва ўніверсітэце вядзецца па 81 спецыяльнасці і 83 напрамках спецыяльнасцяў. На другой ступені вышэйшай адукацыі (магістратура) падрыхтоўка ажыццяўляецца па 84 спецыяльнасці (41 – навукова-арыентаваная, 43 – з паглыбленай падрыхтоўкай). У 2017/2018 навуч. г. адкрыты тры новыя спецыяльнасці з паглыбленай падрыхтоўкай: праектаванне складаных інтэграваных сістэм (ДІКСТ), медыцынская фізіка (МДЭ імя А. Д. Сахарова) і прыкладная імуналогія (МДЭ імя А. Д. Сахарова).

Колькасць спецыяльнасцяў перападрыхтоўкі на базе вышэйшай адукацыі ў комплексе БДУ ў 2017 г. складае 75. У РІВШ адкрыта перападрыхтоўка па спецыяльнасцях «Кіраванне ў сістэме вышэйшай адукацыі» і «Псіхалогія сямейных адносін».

ЗАЛІЧЭННЕ

У 2017 г. у БДУ на першую ступень вышэйшай адукацыі на ўсе формы

навучання залічана 5758 чал. (у 2016 г. – 5831 чал.), на другую ступень – 1699 чал. (у 2016 г. – 1209 чал.), на падрыхтоўчае аддзяленне – 333 чал. (у 2016 г. – 327 чал.).

На дзённую бюджэтную форму паступілі 2164 абітурыенты, сярод іх 134 абітурыенты без іспытаў. Сярэдні конкурс па ўніверсітэце склаў 2 чалавекі на месца.

На скарачаны тэрмін атрымання адукацыі залічана 16 абітурыентаў.

Сярод залічаных: 27,6 % скончылі сярэднюю школу з медалём або ўстановы сярэдняй спецыяльнай адукацыі з дыпламам з адзнакай; выпускнікі ліцэяў і гімназій складаюць 52,6 %.

Сярэдні бал тых, хто паступіў па выніках ЦТ, складае 321, сярод іх 70,3 % набралі 300 балаў і больш.

На дзённую платную форму залічана 1958 абітурыентаў. Сярэдні конкурс па ўніверсітэце склаў 1,5 чалавекі на месца.

На скарачаны тэрмін атрымання адукацыі залічаны 32 абітурыенты.

Па хадайніцтве спартыўных федэрацый і саюзаў у адпаведнасці з п. 33 Правілаў прыёму залічана 46 абітурыентаў. Сярод залічаных: 9,5 % скончылі сярэднюю школу з медалём або ўстановы сярэдняй спецыяльнай адукацыі з дыпламам з адзнакай; выпускнікі ліцэяў і гімназій складаюць 45,7 %.

Сярэдні бал тых, хто паступіў па выніках ЦТ, складае 265, сярод іх 25,8 % набралі 300 балаў і больш; 89 % набралі 200 балаў і больш.

Усяго на пачатак 2017/2018 навуч. года на першай і другой ступенях вышэйшай адукацыі навучаецца 25 836 студэнтаў, у 2016/2017 навуч. г. – 29 123.

У 2016/2017 навуч. г. у комплексе БДУ навучаліся замежныя грамадзяне: у аспірантуры – 89, у магістратуры – 268, на першай ступені вышэйшай адукацыі – 1828, на падрыхтоўчым аддзяленні – 259.

ПАСПЯХОВАСЦЬ СТУДЭНТАЎ

Паказчыкі паспяховасці студэнтаў у справядным годзе палепшыліся ў параўнанні з папярэднім навучальным годам. У зімовую сесію абсалютная паспяховасць на дзённай форме складала 82,0 % (у 2015/2016 навуч. г. – 81,6 %), у летнюю сесію – 82,3 %, (у 2015/2016 навуч. г. – 81,7 %). Самая высокая паспяховасць па выніках летняй сесіі ў Інстытуце тэалогіі 91,6 %, на гістарычным факультэце – 92,2 %, на геофаку – 91,6 %. На 7 факультэтах паспяховасць ніжэйшая за сярэднюю па ўніверсітэце: механіка-матэматычным, біялагічным, эканамічным, ДІКСТ, ФФСН, ФПМІ, фізічным. Самая нізкая паспяховасць на эканамічным факультэце – 67,4 %.

Сярэдняя адзнака ведаў на дзяржаўных іспытах па дзённай форме – 7,3 (летась – 7,47). Найлепшыя вынікі паказалі студэнты біялагічнага (8,2) і ваеннага (8,1) факультэтаў, а таксама Інстытута журналістыкі (8,0), ІБМТ (8,0). Сярэдняя адзнака на дзяржаўных іспытах ніжэйшая за 7 балаў на механіка-матэматычным і юрыдычным факультэтах, факультэтах радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій і сацыякультурных камунікацый.

Найбольш паспяхова абарона дыпломных прац у мінулым навучальным годзе прайшла на біялагічным і фізічным факультэтах (сярэдні бал – 9,0).

Троху павялічылася доля студэнтаў, якія атрымалі дыпламы з адзнакай – 6,28 % (у 2015/2016 навуч. г. – 5,48 %).

БГУ вошёл в ТОП-354 лучших университетов мира по данным рейтинга QS World University Rankings

- 2017 г. — 334 место!
- 2016 г. — 354 место!
- 2015 г. — 421-430 позиция
- 2014 г. — 491-500 позиция

Лучший показатель в истории белорусских университетов по данным «QS World University Rankings»

Прием иностранных граждан в 2016 г. на все ступени обучения по факультетам (чел.)

ФМО - 141	Биологический - 13
Экономический - 130	Физический - 9
Юридический - 86	ФРИКТ - 9
Журналистики - 77	ММФ - 8
ФДО - 230 чел.	Географический - 7
	Иные - 57

881 чел.

Контингент иностранных обучающихся в БГУ на всех ступенях получения образования

слушателей - 259
студентов - 1828
магистров - 268
аспирантов - 89

Всего 2444

Научные публикации с участием студентов

Год	2014	2015	2016
Статьи	833	803	977
Доклады на конференциях	5266	5794	5671

74-я научная конференция студентов и аспирантов БГУ стала самой многочисленной за все время проведения.

- приняло участие – 3700 человек
- прочитано докладов – 3788

Количество студентов, участвующих во всех формах НИРС

Количество студентов, осуществляющих научные исследования на платной основе

Динамика абсолютной успеваемости студентов дневной формы получения образования по БГУ

Год	гуманитарные факультеты	естественнонаучные факультеты
2012/13	79.6	82.2
2013/14	76.6	78.9
2014/15	78.6	81.0
2015/2016	81.5	81.6
2016/2017	79.9	84.7

Итоги работы студенческих научно-исследовательских лабораторий и других творческих объединений студентов

- В 2016 году на факультетах БГУ функционировали 41 студенческая научно-исследовательская лаборатория (СНИЛ), в которых работало 667 студентов и магистрантов.
- В подразделениях университета организована работа 109 научных кружков и других объединений студентов, в деятельности которых принимают активное участие 2148 студентов, в основном, младших курсов.

ПРАЦАЎЛАДКАВАННЕ

На 1 верасня 2017 г. складзены з базавымі арганізацыямі на падрыхтоўку спецыялістаў 172 дамовы. Разам з тым не на ўсіх факультэтах складзены такія дамовы па ўсіх спецыяльнасцях.

У 2017 г. 3182 выпускнікі дзённай формы навучання атрымалі накіраванне на працу, працаўладкавана больш за 99,4 % выпускнікоў, якія падлягалі размеркаванню.

АСПІРАНТУРА І ДАКТАРАНТУРА

У 2017 г. падрыхтоўка кадраў вышэйшай кваліфікацыі ў аспірантуры вядзецца па 132 новых спецыяльнасцях і галінах навук (у 2016 г. – па 129), у дактарантуры – па 121 (у 2016 г. – па 116).

У 2016 г. у аспірантуры адкрыта падрыхтоўка па трох новых спецыяльнасцях і галінах навук (усяго – 129), у дактарантуры – па дзвюх (усяго – 116).

У аспірантуры з улікам суіскальнікаў у 2016 г. навучалася з ліку беларускіх грамадзян 894 чал. (з іх 509 – на дзённай форме), у 2015 г. – 880 чал. (з іх 492 – на дзённай форме). У 2016 г. 86 аспірантаў з ліку беларускіх грамадзян навучаліся на платнай аснове, у 2015 г. – 89.

У 2016 г. навучалася 88 замежных аспірантаў, у 2015 г. – 86.

У дактарантуры, уключаючы суіскальнікаў, у 2016 г. навучаліся 93 чал., у 2015 г. – 68 чал.

Супрацоўнікамі і аспірантамі ўніверсітэта ў 2016 г. абаронена 8 доктарскіх дысертацый, на 30.06.2017 – 3 (гадавы план – 13). Кандыдацкіх дысертацый у 2016 г. абаронена 43, на 30.06.2017 – 31 (гадавы план – 92).

На 31.08.2017 з аспірантуры з ліку беларускіх грамадзян адлічана 56 чалавек па ўласным жаданні і 5 – у сувязі з невыкананнем індывідуальнага плана.

У 2016 г. выпуск аспірантуры дзённай бюджэтнай формы склаў 69 чал., працаўладкаваліся ў БДУ 21 чал., у іншых арганізацыях – 47, атрымалі вольнае працаўладкаванне – 1.

У 2017 г. працаўладкавана ці будзе працаўладкавана 89 выпускнікоў, з іх: у БДУ – 31 чал., у іншых арганізацыях – 57, вольнае працаўладкаванне – 1 чал. (дадзеныя на 01.09.2017 г.)

НАВУКОВА-ВЫТВОРЧАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ

Універсітэт з'яўляецца галаўной арганізацыяй-выканаўцам 10 Дзяржаўных праграм навуковых даследаванняў на 2016-2020 гг. Праграмы, у выкананні якіх бяруць удзел у 2017 г. навуковыя падраздзяленні БДУ: Саюзная дзяржава, дзяржаўны, рэспубліканскія праграмы, галіновыя навукова-тэхнічныя праграмы – усяго 17, а таксама 12 дзяржаўных праграм навуковых даследаванняў.

У 2016 г. у комплексе БДУ створаны 64 аб'екты новай тэхнікі, тэхналогій, матэрыялаў, укаранёныя ў вытворчасць 52 распрацоўкі: машын, абсталявання і прыбораў – 16; матэрыялаў, рэчываў і прылад – 15; тэхналагічных працэсаў – 4; комплексаў АСК, АБД, САПР – 17.

Па комплексе БДУ ў 2016 г. рэалізавана прадукцыя для замоўцаў з Рэспублікі Беларусь на суму 13,5 млн руб. Экспарт навукаёмкай і высокатэхналагічнай прадукцыі ў 2016 г. склаў 2848,6 тыс. дол. ЗША.

БДУ перамог у намінацыі «Адукацыя», праведзенага конкурсу «Найлепшы эксперцёр 2016 г.»

У 2016 г. у БДУ ажыццяўлялася навуковае і навукова-тэхнічнае супрацоўніцтва па 417 дамовах і дамовах з замежнымі адукацыйнымі і навуковадаследчымі ўстановамі, арганізацыямі з 48 краін.

На базе ўніверсітэта праведзены 172 навуковыя і навукова-практычныя мерапрыемствы (школы, канферэнцыі, семінары, круглыя сталы і інш.), з іх міжнародных – 99, рэспубліканскіх – 33, універсітэцкіх – 40. У іх прынялі ўдзел 6710 чалавек, у тым ліку замежных гасцей – 2073, прадстаўлена дакладаў – 11865, з іх супрацоўнікамі БДУ – 7973, замежнікамі – 1629.

У 2016 г. навукова-тэхнічная прадукцыя БДУ была прадстаўлена на 24 выставах.

У 2016 г. гранты на камандзіраванне, стажыроўкі, навуковыя дасле-

даванні, удзел у канферэнцыях супрацоўнікаў БДУ склалі 371,4 тыс. дол. ЗША. Фінансавыя сродкі, атрыманыя ўстановамі і падраздзяленнямі БДУ па міжнародных праектах, склалі 894,7 тыс. дол. ЗША.

У кастрычніку 2016 г. створаны сумесны Інстытут тэхналогій БДУ-ТНУ на базе Таджыкскага нацыянальнага ўніверсітэта) па сістэме «2+2»: першыя два гады таджыкскія студэнты навучаюцца ў ТНУ (Душанбэ), а наступныя два – у БДУ (Мінск).

ЭКСПАРТ ПАСЛУГ

За студзень-снежань 2016 г. аб'ём экспарту паслуг склаў 8054,5 тыс. дол. ЗША (106,2 % у параўнанні з папярэднім годам пры дэведзеным паказчыку росту 103,5 %).

На студзень-верасень 2017 г. дэведзены паказчык па экспарце паслуг усталёваны ў памеры 5910,0 тыс. дол. ЗША. Фактычнае значэнне паказчыка за студзень-жнівень 2017 г. складалася на ўзроўні 3611,3 тыс. дол. ЗША, што складала 61,1 %. Тэмп росту экспарту паслуг за студзень-жнівень 2017 г. да аналагічнага перыяду мінулага года склаў 91,1 %.

У 2017 г. паказчык па экспарце паслуг у суме 8200 тыс. дол. ЗША плануецца выканаць у поўным аб'ёме.

ВЫХАВАЎЧАЯ ПРАЦА

Значнай падзеяй у ідэалагічнай і выхаваўчай працы ў БДУ ў 2016/2017 навуч. г. стала кампанія па выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Апроч правядзення традыцыйнага Міжнароднага моладзевага форуму «Свято Вялікай Перамогі», 5 мая 2017 г. прайшлі святочныя мерапрыемствы ў гонар Дня Перамогі.

Да 95-годдзя з дня заснавання БДУ ўпраўленнем выхаваўчай работы з моладдзю праведзены цыкл мерапрыемстваў для студэнтаў. Адным з іх было адкрыццё ў Нацыянальным гістарычным музеі выставы, прысвечанай гісторыі БДУ.

У 2016/2017 навуч. г. спецыялістамі псіхалагічнай службы было арганізавана больш за 300 мерапрыемстваў, у якіх прынялі ўдзел больш за палову студэнтаў. У рамках Фэсту практычнай псіхалогіі было праведзена 124 мерапрыемствы (больш за 3 000 удзельнікаў), сярод якіх інтэрактыўныя выставы, практыкумы, брыфінгі, экспрэс-дыягностыка, конкурсы і віктарыны.

У 2016/2017 навуч. г. у Студэнцкім гарадку прайшло больш за 230 культурна-масавых і спартыўных мерапрыемстваў з колькасцю ўдзельнікаў больш за 24 000 чалавек.

У снежні 2016 г. у БДУ прайшоў VI Рэспубліканскі міжуніверсітэцкі фест нацыянальных культур, арганізатарам якога стаў Студэнцкі гарадок БДУ пры падтрымцы Міністэрства адукацыі.

У 2016/2017 навуч. г. інтэрнат № 3 стаў найлепшым у Маскоўскім раёне г. Мінска і быў удастоены другога месца ў намінацыі «Найлепшы студэнцкі інтэрнат» на гарадскім аглядзе-конкурсе на найлепшы інтэрнат.

КУЛЬТУРНАЕ ЖЫЦЦЁ

Упраўленнем па справах культуры БДУ ў 2016/2017 навучальным годзе былі праведзены 463 мерапрыемствы, якія наведвала больш за 144 тысячы гледачоў.

XIII Міжнародны фест студэнцкіх тэатраў «Тэатральны куфар БДУ» прайшоў з 24 па 30 лістапада 2016 г. У ім прынялі ўдзел 23 тэатры, а таксама тэатральныя дзеячы з 14 краін – усяго больш як 200 чалавек.

Творчыя калектывы і групы ўпраўлення па справах культуры БДУ актыўна бралі ўдзел у культурна-масавых і грамадска-палітычных мерапрыемствах г. Мінска (Дзень Перамогі, Дзень Незалежнасці, Дзень горада), цыкле мерапрыемстваў, прысвечаных 40-годдзю Маскоўскага раёна г. Мінска (гарадскія кірмашы, народныя фестывалі і святы) і інш.

У 2016/2017 навуч. г. Фундаментальнай бібліятэкай былі арганізаваны і праведзены 73 гуманітарна-асветніцкія мерапрыемствы (вечары, прэзентацыі, сустрэчы, конкурсы, віктарыны, акцыі).

З красавіка 2017 г. адбыўся фінал V юбілейнага конкурсу літаратурнай творчасці «Славянскі калейдаскоп»,

прымеркаванага да Дня яднання народаў Беларусі і Расіі і 500-годдзя беларускага кнігадрукавання.

Сярод найбольш значных мерапрыемстваў ГА «Саюз жанчын БДУ» стаў міжнародны фест культур «Беларусь вітае сяброў!», праведзены ў лістападзе 2016 года. Удзельнікамі сталі прадстаўнікі з 16 краін.

У 2016/2017 навуч. годзе пры ўпраўленні па справах культуры БДУ функцыянавалі 105 зарэгістраваных творчых клубных фарміраванняў з колькасцю ўдзельнікаў 1 246 чалавек.

СПОРТ

На працягу навучальнага года ў групах спартыўнага ўдасканалення па 30 відах спорту кафедры фізічнага выхавання і спорту, спартыўнага клуба БДУ займаліся каля 1500 студэнтаў; у фінальных спаборніцтвах круглагадовай спартакіяды БДУ па 21 відзе спорту прынялі ўдзел звыш 3500 студэнтаў. Зборныя каманды БДУ выступілі ў спаборніцтвах Рэспубліканскай універсіяды-2016 па 36 відах праграмы. Па выніках 2016 года Белдзяржуніверсітэт заняў 5 агульнакаманднае месца.

У 2016/2017 навуч. г. студэнтам БДУ прысвоена: 1 званне заслужанага майстра спорту, 1 – майстра спорту міжнароднага класа, 10 – майстроў спорту Рэспублікі Беларусь, 13 – кандыдатаў у майстры спорту.

За 2016 г. студэнтамі ўніверсітэта заваявана на чэмпіянатах свету, Еўропы, Алімпійскіх і Паралімпійскіх гульнях 19 медалёў, з іх: 8 залатых, 4 сярэбраныя, 7 бронзавых.

САЦЫЯЛЬНАЯ СФЕРА

За апошнія 3 гады забеспечанасць студэнтаў інтэрнатам павялічылася на 20 %.

На 15.05.2017 г. на ўліку ў аддзеле сацыяльнай працы УВРМ знаходзіўся 121 студэнт з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, пакінутых без апекі бацькоў, у тым ліку на дзяржаўным забеспячэнні ў БДУ знаходзілася 117 студэнтаў. ГА «Саюз жанчын БДУ» правёў шэраг акцый па патраджах студэнтаў, пазбаўленых бацькоўскай апекі, пад агульнай назвай «Мы дорым Вам цяпло нашых сэрцаў!».

У 2016/2017 навуч. г. матэрыяльную дапамогу з агульнаўніверсітэцкага фонду атрымалі 485 чал. на суму 58 894,80 беларускіх рублёў, са сродкаў перавышэння прыбыткаў над выдаткамі – 63 чал. на суму 12 438,50 беларускіх рублёў.

У справаздачным навучальным годзе для супрацоўнікаў БДУ на санаторна-курортнае лячэнне былі вылучаны 74 пуцёўкі.

У 2016/2017 навуч. г. ва ўніверсітэце функцыянавала 60 груп «Здароўе», у якіх займалася звыш 600 чалавек самайсаці, фінансаванне ажыццяўлялася за кошт сродкаў прафсаюзнай арганізацыі работнікаў універсітэта і прафсаюзнай арганізацыі студэнтаў БДУ.

Важным дасягненнем у сферы сацыяльнай падтрымкі стала ўручэнне ключоў ад кватэр п'яцідзясці сямі супрацоўнікам універсітэта.

ІНФАРМАТЫЗАЦЫЯ

У 2016/17 навуч. г. пашыраны рэсурсы цэнтра апрацоўкі дадзеных да 11 вузлоў, 132 ядраў, 2,8 тэрабайт АЗП і 60 тэрабайт СХД, створана 90 віртуальных сервераў. У БДУ цалкам спынена закупка асобных сервераў, факультэтам і кафедрам даецца паслуга па вылучэнні віртуальных сервераў.

Дзякуючы сістэме закупак паслуг Інтэрнэт на конкурснай аснове, кошт гігабітнага канала для БДУ зменшыўся (у параўнанні з 2016 г.) у 4 разы і складае 2840 рублёў у месяц.

Забяспечана рэзерваванне каналаў доступу ў Інтэрнэт шляхам заключэння дамоў з двума апэратарамі: МТС і АІПІ НАН Беларусі (Basnet).

Забяспечана поўнае WiFi-пакрыццё навучальнага корпуса па вул. Курчатава, 5, адпрацавана тэхналогія падлучэння юрыдычных асоб комплексу БДУ да рэсурсаў і сэрвісаў інфармацыйнай сеткі БДУ. Пачата мадэрнізацыі камунікацыйнага вузла БДУ для падлучэння цэнтру апрацоўкі дадзеных па каналах у 10 Гбіт і пашырэння бесправаднай сеткі. Набыта 50 кропак доступу для пашырэння WiFi-пакрыцця корпусу БДУ. Укаранёная першая чарга новай інфармацыйнай сістэмы кіравання персаналам БДУ.

Рэктар Андрэй Кароль падкрэсліў, што пры распрацоўцы пэўных механізмаў неабходна ўлічыць праблему матывацыі супрацоўнікаў і выкладчыкаў

АКТУАЛЬНА

Выпрацаваць сістэмны падыход

На пашыраным пасяджэнні Савета БДУ былі пазначаны асноўныя кірункі дасягнення мэт і задач развіцця ВУ ў 2017/2018 навучальным годзе. Гэта пытанне стала адным з ключавых на пасяджэнні, удзельнікамі якога сталі члены саветаў факультэтаў, інстытутаў, дырэктары прадпрыемстваў комплексу БДУ, загадчыкі ўніверсітэцкіх кафедраў, прафесары, начальнікі Галоўных упраўленняў і ўпраўленняў, прадстаўнікі грамадскіх арганізацый ВУ.

Пасяджэнне прайшло пад кіраўніцтвам рэктара БДУ Андрэя Кароля, які прызначаны на гэту пасаду з 29 верасня.

Свой выступ рэктар пачаў са звароту да ўсіх кіраўнікоў структурных падраздзяленняў: «Перад на-

мі стаіць важная задача па вызначэнні асноўных вектараў далейшага развіцця ўніверсітэта

як адзінага адукацыйна-навуковага комплексу. Для эфектыўнага і аператыўнага знаёмства з ВУ вельмі разлічваю на падтрымку супрацоўнікаў, загадчыкаў кафедраў, кіраўнікоў факультэтаў, інстытутаў, упраўленняў і аддзелаў. Таму прашу хуткім часам распрацаваць і падаць сваю мадэль, бачанне развіцця падраздзялення і ВУ ў цэлым. Правядзіце аналіз, дыягностыку сваіх структур, вылучыце прыярытэтныя мэты, слабыя бакі працы. А самае галоўнае: распрацуйце механізмы дасягнення пастаўленых задач і вызначце рэсурсы па іх дасягненні і адказных асобаў за ажыццяўленне і рэалізацыю мэт.

Асноватворнымі прынцыпамі пры працы над даручэннем павінны стаць галоснасць, адкрытасць і максімальны ўдзел кожнага кіраўніка».

Акрамя таго, на пасяджэнні рэктар падняў пытанні па ключавых працэсах: кадравая палітыка, уземадзейненне ВУ з замоўцамі кадраў, мэтазгоднасць правядзення шэрагу ініцыятыў і мерапрыемстваў. «Выдатная ідэя стварэння Студэнцкага тэлебачання. Але трэба выразна разумець, навошта мы запускаем гэты праект. Напрыклад, існуюць адукацыйныя, іміджавыя і выхаваўчыя мэты», – растлумачыў рэктар. «Менавіта погляд знутры, пастаноўка мэт, задач і прыёмаў іх рашэння дазволіць выпрацаваць сістэмны падыход да кіравання ВУ кожнай кафедры і аддзела паасобку», – адзначыў рэктар Андрэй Кароль.

На пасяджэнні рэктар Андрэй Дзмітрыевіч таксама падкрэсліў, што пры распрацоўцы пэўных механізмаў неабходна ўлічыць праблему матывацыі супрацоў-

каў і прафесарска-выкладчыцкага складу да павышэння выніковасці і якасных паказчыкаў працы.

«Важна знайсці і максімальна выкарыстоўваць чалавечыя рэсурсы для дасягнення асноўных задач, што бяспрэчна прывядзе і да павышэння якасці адукацыі, развіцця моладзевай навукі і павелічэння зароботнай платы», – адзначае Андрэй Кароль.

У хуткім часе рэктар асабіста пазнаёміцца са структурнымі падраздзяленнямі БДУ і абмяркуе прапановы па рашэнні выяўленых праблем і падтрыманні станоўчых тэндэнцый.

Вынікам пасяджэння Савета БДУ стала прыняцце распрацаваных мэт і задач развіцця ВУ на 2017/2018 навучальны год з дапрацоўкай пэўных механізмаў іх рэалізацыі.

Алена МАРЦУЛЕВІЧ

ПА ДОСВЕД

Важна своечасова паспець!

Чытайце цалкам на gazeta.bsu.by

З 12 па 20 верасня ў БДУ прайшло павышэнне кваліфікацыі па адукацыйнай праграме «Выхаваўчая праца куратара БДУ: псіхалага-педагагічныя і арганізацыйна-метадычныя аспекты», якая мела прыкладны характар.

Праграма была накіравана на знаёмства з функцыянаваннем і развіццём выхаваўчай сістэмы Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кірункамі дзейнасці яго структурных падраздзяленняў, якія ажыццяўляюць ідэалагічную і выхаваўчую працу.

Па словах начальніка аддзела моладзевых праграм і праектаў УВРМ Наталлі Капацэвіч, сёлета ўдзельнікамі праграмы сталі 26 ку-

ратараў факультэтаў і ўстаноў адукацыі ўніверсітэта, якім 20 верасня былі ўручаны пасведчанні аб павышэнні кваліфікацыі. У гэты дзень прайшоў круглы стол з начальнікам упраўлення выхаваўчай работы з моладдзю А. П. Багамазавым, начальнікам Псіхалагічнай службы Р. П. Папком, загадчыцай кафедры педагогікі і праблем развіцця адукацыі В. Л. Жук, загадчыкам кафедры фізвыхавання і спорту В. А. Калядой, дзе кожны слухач меў магчымасць падзяліцца ўражаннямі, унесці прапановы і выказаць словы падзякі выкладчыкам самых упадабаных заняткаў.

У якасці выкладчыкаў дадзенай адукацыйнай праграмы выступілі лектары, вядучыя прафесары і спецыялісты БДУ, аўтары майстар-класаў, кіраўнікі моладзевых грамадскіх арганізацый і органаў студэнцкага самакіравання БДУ, супрацоўнікі ўпраўлення выхаваўчай работы з моладдзю, упраўлення па справах культуры, упраўлен-

ня міжнародных сувязяў, упраўлення кадраў, Цэнтра развіцця моладзевых праграм прадпрыемства эканамічнага факультэта, Псіхалагічнай службы, Студэнцкага гарадка, кафедры педагогікі і праблем развіцця адукацыі, кафедры фізвыхавання і спорту, кафедры псіхалогіі ФФСН.

Курсы штогод арганізоўваюцца УВРМ сумесна з факультэтам па-

вышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі Інстытута журналістыкі.

Пра навучальную праграму курсаў павышэння кваліфікацыі для куратараў нам распавяла **Вольга ЖУК, загадчыца кафедры педагогікі і праблем развіцця адукацыі БДУ**. Яна падкрэсліла, што курсы павышэння кваліфікацыі для куратараў акадэмічных груп БДУ вельмі важны, значны праект БДУ,

правераны часам. Вольга Леанідаўна адзначыла, што сёлета абнавілі навучальную праграму курсаў з улікам пажаданняў і рэкамендацый куратараў, якія навучаліся раней. Навучальная праграма вылучаецца комплексным, міждысцыплінарным характарам. У ёй прадставілі самае шырокае кола актуальных пытанняў і праблем, звязаных з асноўнымі кірункамі і функцыямі дзейнасці куратара ў сучасных умовах. Праграма курсаў прадугледжвала выкарыстанне разнастайных формаў і метадаў навучання: круглы стол, праблемны семінар з ужываннем метаплана і іншых актыўных прыёмаў, міні-лекцыі з праблемнымі сітуацыямі і дыскусіямі, калектыўная рэфлексія і інш. Усё гэта дае магчымасць куратарам атрымаць не толькі карысную інфармацыю, але і досвед рашэння вызначаных праблем праз «паглыбленне» ў разнастайныя сітуацыі.

Таццяна БАГАМАЗАВА

СУПРАЦОЎНІЦТВА

R-School з Венай

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт сумесна з Венскім універсітэтам тэхналогій (Аўстрыя) выконвае міжнародны навуковы праект «Камп'ютарны аналіз дадзеных і мадэляванне стахастычных сістэм».

Ад беларускага боку праектам кіруе **А. Ю. Харын** – дацэнт факультэта прыкладной матэматыкі і інфарматыкі БДУ. Праект фінансуецца ў рамках праграмы IMPULSE Аўстрыйскага агенцтва па міжнародным супрацоўніцтве ў адукацыі і навуцы. У рамках праекта ў адукацыйным цэнтры Форэ, зямля

Штырыя, Аўстрыя, з 24 па 27 верасня праведзена міжнародная школа па сучасных метадах аналізу дадзеных з выкарыстаннем мовы R. Дадаткова для правядзення школы была атрымана фінансавая падтрымка Міжнароднага статыстычнага інстытута і Міжнароднай асацыяцыі статыстычных вылічэнняў.

Праект дазволіў запрасіць для чытання лекцыі высокакваліфікаваных выкладчыкаў – некаторыя з іх уваходзяць у міжнародную групу распрацоўкі мовы R – з Аўстрыі, Германіі, Швейцарыі, Італіі, а таксама аплаціць усе выдаткі за ўдзел у працы школы 20 слухачоў з Рэспублікі Беларусь, якія прайшлі конкурсны адбор. Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт быў прадстаўлены камандай факультэта прыкладной матэматыкі і інфарматыкі і НДІ

прыкладных праблем матэматыкі і інфарматыкі з 10 чалавек: 7 выкладчыкаў і навуковых супрацоўнікаў, аспірант, магістрант і студэнт. Яшчэ 10 беларускіх удзельнікаў прадстаўлялі Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Я. Купалы, Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф. Скарыны і Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт. Усе ўдзельнікі паспяхова прайшлі навучанне, атрымалі сертыфікаты і будучы выкарыстоўваць атрыманыя веды пры распрацоўцы новых навучальных курсаў, а таксама для навуковых даследаванняў пры падрыхтоўцы дысертацый, дыпломных і курсавых прац. Тэматыка школы ставіцца да актуальных кірункаў прыкладной матэматыкі і інфарматыкі – камп'ютарны аналіз дадзеных, штучны інтэлект.

Валерыя БАНДАРЧЫК

УШАНАВАННІ

Вынікі конкурсу па прысуджэнні прэміі імя У. І. Пічэты і А. Н. Сеўчанкі 2017 г.

Па выніках конкурсу па прысуджэнні прэміі імя **У. І. Пічэты** ў галіне сацыяльных і гуманітарных навук у намінацыі «**Навука**» пераможцам прызнана праца «Цыкл навуковых манаграфій і навучальных дапаможнікаў па беларускай літаратуры і журналістыцы». Аўтар: **Дасаева Таццяна Мікалаеўна** – загадчык кафедры замежнай журналістыкі і літаратуры Інстытута журналістыкі, д.філ.н., дацэнт.

Пераможцам у намінацыі «**Навука**» сярод маладых навукоўцаў (дактары навук ва ўзросце да 45 гадоў) прызнана праца «Комплекс фундаментальных навукова-даследчых прац, якія развіваюць метады сацыялагічнага мадэлявання эканамічных паводзін гаспадарчых суб'ектаў ва ўмовах сістэмнай трансфармацыі беларускага грамадства». Аўтар: **Кабяк Алег Вітальевіч** – прафесар кафедры са-

цыялогіі факультэта філасофіі і сацыяльных навук, д.сац.н., дацэнт.

Пераможцам у намінацыі «**Навука**» сярод маладых навукоўцаў (кандыдаты навук ва ўзросце да 35 гадоў) прызнана праца «Цыкл навуковых прац у галіне параўнальнага і міжнароднага сямейнага права». Аўтар: **Анцух Наталля Сяргеяўна** – дацэнт кафедры міжнароднага прыватнага і еўрапейскага права факультэта міжнародных адносін, к.ю.н., дацэнт.

Па выніках конкурсу па прысуджэнні прэміі імя **А. Н. Сеўчанкі** ў галіне прыродазнаўчых і тэхнічных навук у намінацыі «**Навука**» пераможцам прызнана праца «Мадэлі тонкіх абалонак і метады даследавання іх устойлівасці і ваганняў у механіцы і біялогіі: Ад макра- да нанапамерных сістэм». Аўтары: **Міхасёў Генадзь Іванавіч**

– загадчык кафедры бія- і нанамеханікі механіка-матэматычнага факультэта, д.ф.-м.н., прафесар; **Батогава Марына Георгіеўна** – дацэнт кафедры бія- і нанамеханікі механіка-матэматычнага факультэта, к.ф.-м.н., дацэнт.

Пераможцам у намінацыі «**Навука**» сярод маладых навукоўцаў прызнана праца «Электронна-іонна-плазменная мадыфікацыя металаў і сплаваў». Аўтары: **Шыманскі Віталь Ігаравіч** – дацэнт кафедры фізікі цвёрдага цэла фізічнага факультэта, к.ф.-м.н.; **Бібік Наталля Віктараўна** – вядучы спецыяліст па навучальным абсталяванні кафедры фізікі цвёрдага цэла фізічнага факультэта; **Круціліна Яўгенія Аляксандраўна** – малодшы навуковы супрацоўнік НДЛ фізікі іонна-плазменнай мадыфікацыі цвёрдых цэлаў фізічнага факультэта.

З НАГОДЫ

Сусветны дзень стандартызацыі

14 кастрычніка адзначаецца сусветны Дзень стандартызацыі.

Стандартызацыя – гэта дзейнасць па распрацоўцы, апублікаванні і выкарыстанні стандартаў па ўсталяваным нормах, правілах і характарыстыках, у мэтах забеспячэння бяспекі прадукцыі, прац і паслуг для навакольнага асяроддзя, жыцця і здароўя людзей.

У галіне прамысловасці стандартызацыя вядзе да зніжэння сабекошту прадукцыі, паколькі: дазваляе эканоміць час і сродкі за кошт выкарыстання ўжо распрацаваных тыпавых сітуацый і аб'ектаў; павялічвае надзейнасць вырабу, паколькі ўжывальныя тэхнічныя рашэнні ўжо неаднаразова правяраны на практыцы; спрашчае рамонты і абслугоўванне вырабаў.

У сістэму органаў і службаў стандартызацыі ўваходзяць міжнародныя, рэгіянальныя і нацыянальныя арганізацыі па стандартызацыі. Найбуйнейшымі міжнароднымі

арганізацыямі, якія спецыялізуюцца на працах па стандартызацыі, з'яўляюцца: Міжнародная арганізацыя па стандартызацыі (International Organization for Standardization) – ІСО (ISO), Міжнародная электратэхнічная камісія (International Electrotechnical Commission) – МЭК (IEC), Міжнародны саюз электрасувязі (International Telecommunication Union) – МСЭ (ITU). Яны з'яўляюцца самастойнымі і не залежаць адзін ад аднаго, а сумесным рашэннем выбіраюць чарговую тэму для чарговага святкавання. Дэвіз Сусветнага дня стандартызацыі сёлета: «Менш страт – лепшыя вынікі. Стандарты павялічваюць эфектыўнасць».

Прасцей кажучы, эфектыўнасць азначае здольнасць дасягаць мэт, удасканальваючы працэсы распрацоўкі аптымальнай якасці прадукцыі і паслугі пры мінімальным выдатках. Гэта дазваляе арганізацыям максімізаваць прыбытак, што з'яўляецца ўмовай для звычайнай іх працы ў сучасным эканамічным

асяроддзі.

У 1970 годзе выканаўца абавязкаў прэзідэнта Міжнароднай арганізацыі па стандартызацыі Фарук Сунтэр прапанаваў заснаваць Сусветны дзень стандартызацыі і святкаваць яго 14 кастрычніка. Менавіта дзякуючы яму і з'явілася гэта традыцыя.

Напачатку 60-х гадоў паўстала пытанне пра арганізацыю ў БДУ адзінага навуковага каардынацыйнага цэнтру, што аб'ядноўвае ўсе падраздзяленні ўніверсітэта. Такім цэнтрам стаў утвораны ў 1963 навукова-даследчы сектар, асноўнай задачай якога з'яўлялася арганізацыя гаспадарчых дамоў. У 1981 годзе ў БДУ была арганізавана Навукова-даследчая частка (НДЧ) 1-й катэгорыі, паколькі ўніверсітэт уваходзіў у лік 25-і вядучых ВНУ краіны (усяго было 849 ВНУ).

Аддзел метралогіі і стандартызацыі БДУ быў створаны ў 1981 годзе ў структуры НДЧ з мэтай правядзення мерапрыемстваў па стандартызацыі і метралогічнаму забеспячэнню навуковай дзейна-

АБ'ЯВЫ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ЗАГАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: тэорыі верагоднасцяў і матэматычнай статыстыкі, агульнай матэматыкі і інфарматыкі, англійскай мовы і моўнай камунікацыі,

ПРАФЕСАРАЎ КАФЕДРАЎ: метадаў аптымальнага кіравання, матэматычнай кібернетыкі, функцыянальнага аналізу і аналітычнай эканомікі, гісторыі беларускай мовы,

ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: фізічнай оптыкі і прыкладной інфарматыкі, матэматычнай кібернетыкі, агульнай матэматыкі і інфарматыкі, функцыянальнага аналізу і аналітычнай эканомікі, батанікі, неарганічнай хіміі, агульнай хіміі і метадых выкладання хіміі, арганічнай хіміі, радыяцыйнай хіміі і хіміка-фармацэўтычных тэхналогій, дынамічнай геалогіі, інжынернай геалогіі і геафізікі, агульнага землярэаўства і гідраметэаралогіі, англійскага мовазнаўства, гісторыі беларускай мовы, грамадзянскага права, грамадзянскага працэсу і працоўнага права, канстытуцыйнага права, крміналістыкі, карпаратыўных фінансаў, замежнай журналістыкі і літаратуры, стылістыкі і літаратурнага рэдагавання, СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ:

тэорыі верагоднасцяў і матэматычнай статыстыкі, тэхналогій праграмавання, агульнай экалогіі і метадых выкладання біялогіі, арганічнай хіміі, англійскага мовазнаўства, грамадзянскага працэсу і працоўнага права, крміналістыкі, карпаратыўных фінансаў, стылістыкі і літаратурнага рэдагавання, фізічнага выхавання і спорту.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.
Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 5-а, упраўленне кадраў, тэл. 209-54-36.

МІЖНАРОДНЫ ДЗЯРЖАЎНЫ ЭКАЛАГІЧНЫ ІНСТЫТУТ ІМЯ А. Д. САХАРАВА БДУ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ПРАФЕСАРА КАФЕДРАЎ агульнай і медыцынскай фізікі – 0,5 штатнай адзінкі; **ПРАФЕСАРА КАФЕДРАЎ** агульнай экалогіі, біялогіі і экалагічнай генетыкі – 1 штатная адзінка;

ДАЦЭНТА КАФЕДРАЎ энергаэфектыўных тэхналогій – 2 штатныя адзінкі; **ДАЦЭНТА КАФЕДРАЎ** экалагічнага маніторынгу і менеджменту – 1 штатная адзінка;

ДАЦЭНТА КАФЕДРАЎ экалагічнай медыцыны і радыебіялогіі – 1 штатная адзінка;

ДАЦЭНТА КАФЕДРАЎ ядзернай і радыяцыйнай бяспекі – 0,75 штатнай адзінкі; **ДАЦЭНТА КАФЕДРАЎ** фізічнага выхавання – 1 штатная адзінка;

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРАЎ агульнай і медыцынскай фізікі – 1 штатная адзінка;

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРАЎ экалагічнай медыцыны і радыебіялогіі – 1 штатная адзінка;

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРАЎ экалагічнай хіміі і біяхіміі – 0,5 штатнай адзінкі;

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРАЎ агульнай экалогіі, біялогіі і экалагічнай генетыкі – 2 штатныя адзінкі;

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРАЎ фізічнага выхавання – 2 штатныя адзінкі; **ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРАЎ** экалагічных інфармацыйных сістэм – 1 штатная адзінка;

ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРАЎ лінгвістычных дысцыплін і міжкультурных камунікацый – 1 штатная адзінка;

ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРАЎ агульнай экалогіі, біялогіі і экалагічнай генетыкі – 2 штатныя адзінкі.

Тэрмін падачы дакументаў – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.
Адрас: 220070, г. Мінск вул. Даўгабродская, 23, корпус 1, аддзел кадраў і арганізацыйнай працы, каб. 202, тэл. 398 88 25, эл. пошта: info@iseu.by, ok@iseu.by.

ДЗЯРЖАЎНЫ ІНСТЫТУТ КІРАВАННЯ І САЦЫЯЛЬНЫХ ТЭХНАЛОГІЯЎ БДУ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ДАЦЭНТА КАФЕДРАЎ мастацтваў і асяродкавага дызайну; **СТАРШАГА ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРАЎ** лічбавых тэхналогій і менеджменту нерухомасці.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.
Адрас: 220004, г. Мінск, вул. Шпалерная, 7, Дзяржаўны інстытут кіравання і сацыяльных тэхналогій БДУ, аддзел кадраў, тэл. 3060027, 3060028

НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧАЯ УСТАНОВА «ІНСТЫТУТ ПРЫКЛАДНЫХ ФІЗІЧНЫХ ПРАБЛЕМ ІМЯ А. Н. СЕЎЧАНКІ» БДУ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ВАКАНТАЙ ПАСАДА:

НАВУКОВАГА СУПРАЦОЎНІКА ЛАБАРАТОРЫІ оптыка-фізічных вымярэнняў аддзела аэракасічных даследаванняў па спецыяльнасці 01.04.01 (прыборы і метады эксперыментальнай фізікі) – 1.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.
Дакументы накіроўваць на адрас: г. Мінск, вул. Курчатава, 7. Тэл. 212-48-43.

«ІНСТЫТУТ ЯДЗЕРНЫХ ПРАБЛЕМ» БДУ АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

НАВУКОВАГА СУПРАЦОЎНІКА ЛАБАРАТОРЫІ фундаментальных узаемадзеянняў;

МАЛОДШАГА НАВУКОВАГА СУПРАЦОЎНІКА лабараторыі тэарэтычнай фізікі.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.
Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 11, аддзел кадраў, пакой 315, тэл. 226 42 31.

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Пра прызначэнне Андрэя Караля рэктарам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта – БТ-1, БелТА, president.gov.by, government.by, zviazda.by, mail.ru, sputnik.by, 21.by, tut.by, СТБ, АНТ, БТ-24, МІР-24, interfax.by, sb.by, БелаПАН, kudapostupat.by (28.09).

Фэст актыўнага ладу жыцця «BSU FEST 2017» прайшоў у БДУ – wuz.by (19.09), zviazda.by (21.09), БТ-1, lider-minsk.by (22.09), 1prof.by (25.09), estu.by (26.09).

II Міжнародны форум «М.І.Р. – наша будучыня» адбыўся ў БДУ – БелТА, wuz.by, zviazda.by (25.09), sputnik.by, soyuz.by (26.09), 1 Нацыянальны канал Беларускага радыё (28.09), minsknews.by (29.09).

Пра міжнародны фэст студэнцкіх тэатраў «Тэатральны куфар. БДУ-2017» – tut.by, БелТА, sb.by, «СБ-Беларусь сёння», belarus.by (18.09), «Мінский курьер», citydog.by (19.09), АНТ, МІР, minsknews.by (21.09).

«Унітэкс-БДУ» атрымаў статус інавацыйнай структуры – 21.by, moyby.com (16.09), БелТА, ecopress.by (18.09), wuz.by (21.09).

Супрацоўнікі геаграфічнага факультэта БДУ прынялі ўдзел у падрыхтоўцы кнігі «Беларусь у картаж» – zviazda.by, minsknews.by (25.09), «Мінский курьер», mk.by, 21.by (27.09).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Магія «Брыганціны»

Яшчэ больш фота і відэа
www.bsu.by

Ужо ў адзінаццаты раз «Брыганціна» сабрала старастаў першага курса на адукацыйным семінары «Ты стараста». Тры дні – з 3 па 5 кастрычніка – каманды з розных факультэтаў атрымлівалі новыя навыкі і здзіўлялі сваёй арыгінальнасцю.

Добрая традыцыя збіраць старастаў першага курса ў САК «Брыганціна» ўзнікла яшчэ ў 2006 годзе. Адукацыйны семінар праводзяць з году ў год з некалькіх прычын: даць моладзі парады па вучобе, жыцці студэнта і працы старасты, праверыць іх у крытычных сітуацыях і, што не меней важна, добра правесці час.

Сёлета тэмай «Брыгі» сталі «Магічныя расы». Студэнты большасці факультэтаў БДУ аб'ядналіся ў каманды, каб прадставіць сябе ў ролі цмокаў, зомбі, эльфаў... Падрыхтоўку першакурснікі пачалі яшчэ ў пачатку верасня, а дапамагалі ім у гэтым іх куратары. Для кожнай каманды было некалькі заданняў: падрыхтаваць песню, танец, творчы нумар і відэаавізітоўку ў адпаведнасці з «расай», якую іх куратар выцягнуў на лёсаванні. Апроч гэтага кожная каманда павінна была прывесці з сабой талісман.

Здзіўляла вынаходлівасць маладых старастаў. Дэмані зачароўвалі сваімі велізарнымі чорнымі рагамі з пенапласту, зомбі – незвычайным грывам, а чараўнікі – фанымі наліпкам. Хтосьці пастараўся больш, хтосьці менш, але ў выніку ўсе годна прадставілі свае факультэты.

Дарэчы, сёлета пераможцамі была названа каманда «Зомбі» біялагічнага і фізічнага факультэтаў. Дзеці пацешылі ўсіх не толькі сваім творчым нумарам і песняй, але і ўзрушальнымі індывідуальнымі вобразамі. Зомбі атрымалася напа-

лоаць усіх: і ўдзельнікаў форуму, і арганізатараў, і нават некаторых супрацоўнікаў. Акрамя гэтага яны годна выявілі сябе і на секцыях. Журнісправядліва ацанілі іх старанні.

Акрамя творчай часткі была і адукацыйная. Старасты першага курса прайшлі восем секцый, на якіх ім давалі парады па тайм-менеджменце, вучылі весці дыялог з супрацоўнікамі ўніверсітэта і нават распавядалі, як не баяцца сцэны. Штогод самай запамінальнай секцыяй з'яўляецца ролевая гульня «Барацьба характараў». Студэнтам даецца магчымасць вырашыць некалькі сітуацый, якія маглі б ад-

быцца з імі ў жыцці. І не кожнаму такое па сілах!

«Для мяне гэта ўсё як вялікая казка. Тры дні праляцелі проста імгненна, хоць здаецца, толькі быў першы збор, – дзеліцца сваімі ўражаннямі студэнтка першага курса Інстытута журналістыкі Аляксандра Адамашка. – Мая каманда стала мне сапраўднай сям'ёй. Вярнуцца назад і перажыць усё гэта зноў!».

Таксама адукацыйны семінар даў магчымасць маладым старастам пазнаёміцца з прадстаўнікамі студэнцкай асамблеі БДУ і бліжэй пазнаёміцца з рэктарам ўніверсітэта на сустрэчы-дыялогу.

Вядома, самай галоўнай падзеяй «Брыганціны» стала першая сустрэча студэнтаў з новым рэктарам БДУ **Андрэем КАРАЛЁМ**. Удзельнікамі сталі каля 250 першакурснікаў. Сустрэча-дыялог доўжылася каля дзвюх гадзін. Было задана звыш 40 пытанняў, якія тычацца будучыні ўніверсітэта, хобі і захапленняў. Студэнты звярталіся па параду, як правільна арганізаваць свой працоўны і навучальны дзень, на якія жыццёвыя каштоўнасці варта арыентавацца ў наш інфармацыйна перанасычаны час. Андрэй Дзмітрыевіч адзначыў: «У чарговы раз пераканаўся, наколькі

важна падтрымліваць такі двухбаковы кантакт, калі не толькі студэнты ўдзельнічаюць у жыцці ВНУ, але і яго кіраўніцтва, выкладчыкі ў сваю чаргу паглыбляюцца ў інтарэсы маладых людзей. Гэта дазваляе найлепш зразумець, якія чаканні яны звязваюць з ўніверсітэтам, і знайсці магчымасць апраўдаць іх спадзевы».

Карына ГУРЭВІЧ

*Падрабязна пазнаёміцца з гутаркай рэктара са студэнтамі можна сайце БДУ www.bsu.by ў раздзеле «Навіны» з адпаведных відэасюжэтаў

Самай галоўнай падзеяй «Школы стараст» стала першая сустрэча студэнтаў з новым рэктарам БДУ Андрэем Каралём

Міжнародная канферэнцыя «Горад, які навучаецца, для крэатыўнай эканомікі» прайшла 5-6 кастрычніка ў Інстытуце бізнесу і менеджменту тэхналогій БДУ. Замежныя і беларускія эксперты прадставілі даклады пра ролю бізнес-адукацыі ў фарміраванні крэатыўнай эканомікі рэгіёнаў, а таксама пра тое, якое месца эканоміка ведаў займае ў развіцці беларускага прадпрыемства.

Гэта частка праграмы «Тыдня Германіі-2017». Яно праводзілася ў рамках тыдняў устойлівага развіцця, якія традыцыйна арганізуюцца Праграмай падтрымкі Беларусі Федэральным урадам Германіі ў супрацоўніцтве з дзяржаўнымі, міжнароднымі і грамадскімі арганізацыямі.

У канферэнцыі прынялі ўдзел дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, прадстаўнікі профільных міністэрстваў, органаў улады Віцебска і Гомеля, бізнесу, дзяржаўных і камерцыйных устаноў адукацыі, міжнародных агенцтваў і грамадскіх арганізацый.

Па словах Уладзіміра АПАНАСОВІЧА, дырэктара Інстытута бізнесу і менеджменту тэхналогій БДУ, старшыні асацыяцыі бізнес-адукацыі, дадзеная сустрэча праходзіць у БДУ ўпершыню ў гэтай тэматыцы: «Тэма актуальная: з аднаго боку, гэта гарады, якія навучаюцца, а з іншага – крэатыўная эканоміка. Гэтыя два аспекты дапаўняюць адзін аднаго і дапамагаюць вырашаць важныя задачы на ўзроўні эканомікі і ўсёй краіны. На канферэнцыі ставяцца акцэнт на практычную рэалізацыю гарадоў, якія развіваюцца і навучаюцца».

Што такое «гарады, якія навучаюцца» і крэатыўная эканоміка?

З вітальным словам выступіў пасол Федэратыўнай Рэспублікі Германія ў Рэспубліцы Беларусь Петэр ДЭТМАР. Ён адзначыў, што ва ўсім свеце расце цікавасць да канцэпцыі «горад, які навучаецца», прапанаванай ЮНЕСКА. У Еўропе ўжо ёсць некалькі значных сетак гарадоў і рэгіёнаў, якія навучаюцца, напрыклад, у Аўстрыі, Італіі, Германіі, а таксама ў Азіі: Паўднёвай Карэі і Кітаі.

– Для мяне гарады, якія навучаюцца, азначаюць прыкладна наступнае: з аднаго боку, існуе эканамічны акцэнт на стварэнні інфраструктуры магчымасцяў для навучання, здольных прыцягнуць інвестыцыі з эканомікі. Гэта значыць, што ў горадзе маюцца добрая ўзаемазвязаная інфраструктура наву-

чання ў рамках афіцыйнай сістэмы адукацыі: у школах, ВНУ, прафесійных установах і ўстановах павышэння кваліфікацыі. З іншага боку – сацыяльныя акцэнт. Гэта азначае стварэнне сеткі для навучання, якая паляпшае і развівае згуртаванасць і інтэграцыю.

Таксама спадар пасол адзначыў, што сёння больш за 50 % насельніцтва свету пражывае ў гарадах. Па дадзеных ЮНЕСКА, да 2030 г. доля гарадскога насельніцтва вырасце да ўзроўню больш за 60 %: «Гэта развіццё прывядзе да таго, што праблемы ў гарадах у сувязі з сацыяльнай інклюдзіяй, новымі тэхналогіямі, культурнай шматстайнасцю і няўстойлівай экалогіяй у будучыні толькі вырастуць. Пры гэтым ЮНЕСКА паказала, што га-

радам варта развіваць інавацыйныя стратэгіі, якія дадуць магчымасць сваім грамадзянамі незалежна ад узросту атрымліваць новыя веды і ўменні. Так яны ператвораць свае гарады ў гарады, якія навучаюцца».

Падчас канферэнцыі былі прадстаўлены даклады беларускіх экспертаў пра месца эканомікі ведаў у развіцці беларускага прадпрыемства, ролі бізнес-адукацыі. У якасці экспертаў выступілі Сунг Лі (каардынатар Глобальнай сеткі гарадоў ЮНЕСКА, якія навучаюцца), гасці з Германіі: Алена Альбрэтоўская (прадстаўнік Народнага ўніверсітэта г. Гельзенкірхен) і Себастыян Кноп (спецыяліст аддзела па навуцы і эканоміцы адміністрацыі г. Рэгенсбург), а таксама гасці з

Украіны: Святлана Бойка (намеснік Мелітопальскага гарадскога галавы) і Сяргей Прыйма (старшыня ўкраінскай асацыяцыі гарадоў, якія навучаюцца). Яны падзяліліся досведам укаранення канцэпцыі «горад, які навучаецца», і развіцця крэатыўнай эканомікі на мясцовым узроўні. А менавіта: украінскі Мелітопаль і нямецкія гарады Гельзенкірхен і Рэгенсбург.

А падчас панэльнай дыскусіі з беларускімі і замежнымі экспертамі абмеркавалі перспектывы ўваходжання Віцебска і Гомеля ў Глобальную сетку гарадоў ЮНЕСКА, якія навучаюцца.

Алена ЛЯЎШЭНЯ
Фота аўтара

Даведка

Міжнародная канферэнцыя «Горад, які навучаецца, для крэатыўнай эканомікі» з'яўляецца часткай аднайменнай праграмы, што рэалізуецца прадстаўніцтвам Нямецкай асацыяцыі народных універсітэтаў у Рэспубліцы Беларусь у супрацоўніцтве з Асацыяцыяй дадатковай адукацыі і асветы, Асацыяцыяй бізнес-адукацыі і асветніцкай устаноў «Сацыяльныя інтэрвенцыі». Праграма рэалізуецца ў 2017–2018 гг. у двух пілотных гарадах (Віцебску і Гомелі). Яна накіравана на праасоўванне ідэй крэатыўнай эканомікі і канцэпцыі «горад, які навучаецца», сярод прадстаўнікоў мясцовай улады, устаноў адукацыі, бізнесу і грамадзянскай супольнасці.

ДОБРАЯ СПРАВА

Па добрай традыцыі псіхалагічная служба праводзіць «Бацькоўскі месяц» пры падтрымцы прафкама супрацоўнікаў БДУ, УВРМ і фундаментальнай бібліятэкі.

Кастрычнік для гэтага абраны невыпадкова. У гэтым месяцы адзначаюць такія святы, як Дзень пажылых людзей, Дзень маці, Дзень настаўніка, а таксама дзень нараджэння Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Адзначаюцца гэтыя святы не толькі ў самім БДУ, але і за яго межамі. Так, адна з такіх душэўных сустрэч ветэранаў, супрацоўнікаў і студэнтаў з выхаванцамі дзіцячага дома № 2 адбылася 5 кастрычніка. Выбар гэтага дзіцячага дома не выпадковы: больш за 30 гадоў кіруе ім прафесіянал, чалавек з вялікай літары, заслужаны настаўнік Беларусі Валянціна Зяневіч. Над гэтым дзіцячым домам шэфтуюць нашы валанцеры.

Трыццаць гадоў таму гэта быў дашкольны дзіцячы дом. Сёння тут выходзіць 80 дзяцей, 70 з іх школьнага ўзросту, галоўным чынам падлеткі, з'яўляюцца тут і дзеці, якіх забіраюць з няшчасных сем'яў, куды яны вельмі рэдка вяртаюцца.

Не такія, як усе...

Асноўная наша задача, – распавядае Валянціна Пятроўна, – выхваць пазітыўную «Я-канцэпцыю» ў кожнага дзіцяці. Вядома, ёсць пэўныя складанасці: нашы дзеці наведваюць агульнаадукацыйную школу, затым вяртаюцца ў дзіцячы дом, дзе іх чакаюць супрацоўнікі, дзеці-дашкольнікі. У многіх з іх ужо сфарміравана спажывецкае стаўленне: дзяржава абавязана, вы абавязаны і г. д. Але мы спраўляемся: робім упор на вучобу, дадатковую адукацыю для сацыяльнай адаптацыі дзяцей: клубы «гаспадыняк», салон «прывабныя і ча-

роўныя», шмат робім сваімі рукамі, маем казачы хор, дзе ў дзяцей ёсць магчымасць паказаць сябе на вялікай сцэне, выявіць сябе ў справе і інш.

Харчаванне ў нас добрае, адзенне ёсць, у тым ліку і дзякуючы спонсарам з Італіі, куды нашы дзеці выязджаюць 3-4 разы на год на аздараўленне. Фінансаванне недастатковае, часам на лекі грошай бракуе, але дапамагаюць добрыя людзі.

Са слоў Тамары Карасцялёвай, дацэнта Псіхалагічнай службы БДУ, Валянціна Пятроўна змагла з устаноў адукацыі зрабіць сапраўдны

дом для дзяцей, цёплы і ўтульны і змагла выхаваць у кожным дзіцяці асобу, непаўторную, унікальную, якая проста выпадкова патрапіла ў складаную сітуацыю.

Таксама ў гасцях у дзяцей бывалі і іншыя супрацоўнікі, ветэраны, студэнты БДУ: Уладзімір Навумовіч з жонкай Людмілай Арсеньевынай, Таццяна Біскіна, Нінэль Ганчарова, Наталія Капацэвіч, Фёдар Фешчанка, Мацвей Шыбалін, Дар'я Растоўцава, Валерыя Клопова і Карына Савіч. Мэта візіту супрацоўнікаў і студэнтаў нашага ўніверсітэта ў тым, каб данесці дзецям

асноўную думку: «Што б у вашым жыцці ні здарылася, самы галоўны капітал чалавека – гэта адукацыя».

Ад студэнтаў дзеці даведліся пра праект «Студэнт БДУ на тыдзень» і магчымасці ў ім паўдзельнічаць. Фёдар Сяргеевіч, у свае 92 гады актыўны ветэран БДУ, распавёў пра свой складаны, але вельмі цікавы і выдатны жыццёвы шлях, сілу чалавечага духу і неверагодныя магчымасці, якія даюць праца і адукацыя. Ад сям'і Навумовічаў дзеці пачулі пра гарачую любоў да сваёй роднай зямлі праз песні і вершы ў іх выкананні. Усе гасці імкнуліся падтрымаць дзяцей і паказаць ім, што жыццё дзівоснае, нават калі яно часам вольнае, не зусім правільна, пачынаецца.

Развітацця не хацелася. За час, праведзены разам, усе як быццам прыраслі адзін да аднаго. «Прыходзьце да нас, – запрасіла дзяцей Тамара Мацвееўна. – Мы станем для вас сапраўднай сям'ёй у сценах нашага ўніверсітэцкага дома, нашай альма-матар. Мы будзем вас чакаць...».

А ў канцы сустрэчы выхаванцы дзіцячага дома частаваліся садавіной, падаранай прафсаюзнай арганізацыі супрацоўнікаў БДУ.

І, як заўсёды на ўсіх такіх мерапрыемствах, – агульная фатаграфія на памяць.

Таццяна БАГАМАЗАВА
Фота аўтара

За 7 фестывальных дзён глядачы паспелі атрымаць асалоду ад 17 спектакляў. Усе пастаноўкі праходзілі на пляцоўках Ліцэя БДУ, і тут жа адбылася цырымонія ўзнагароджання і закрыцця тэатральнага форуму.

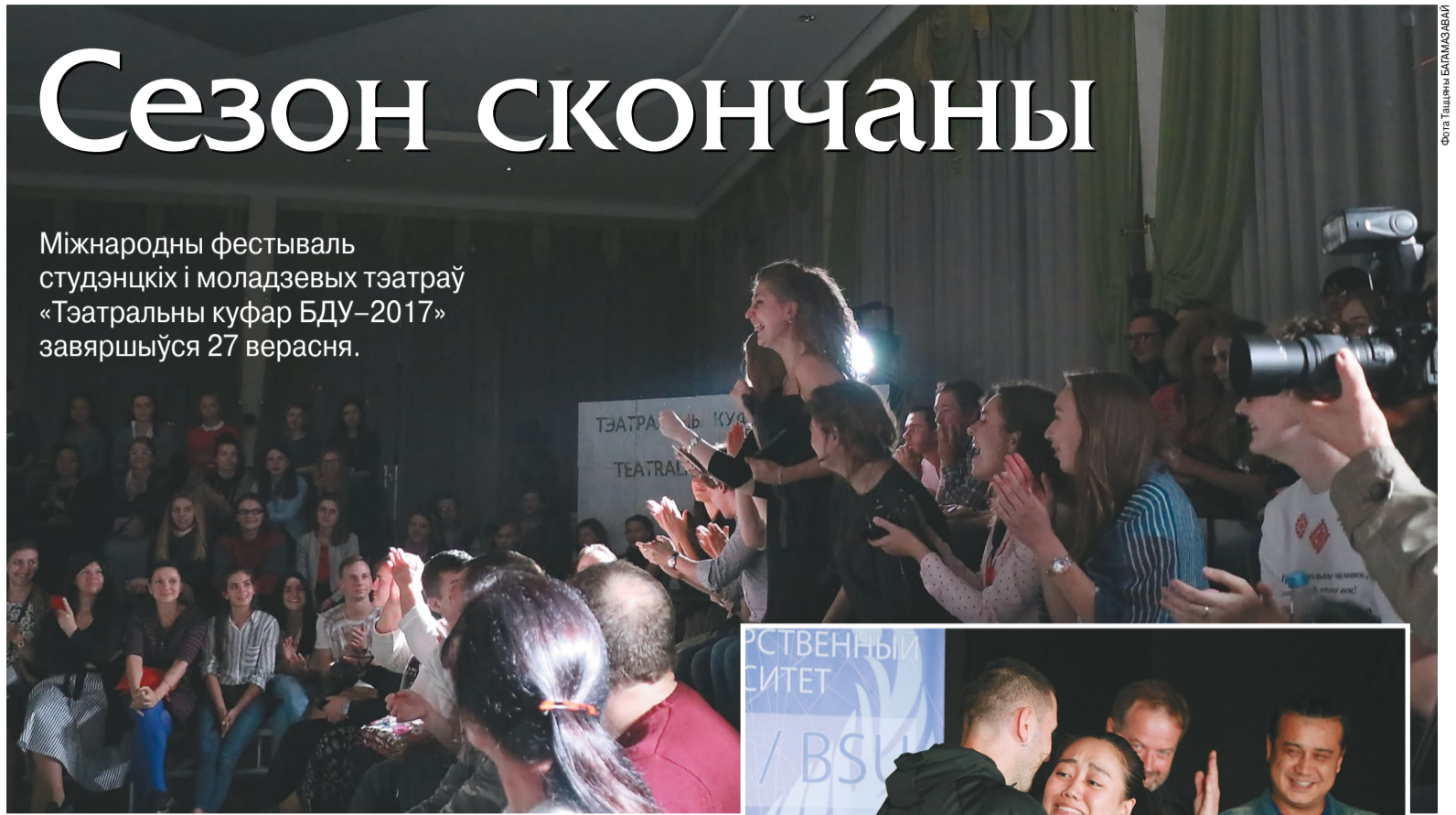
Увесь тыдзень «сябе паказвалі і на іншых глядзелі» 200 удзельнікаў фестывалю. Многія з іх упершыню пабывалі ў Беларусі. Знаёміліся не толькі з краінай, але і адзін з адным. Пра тое, як праходзілі гэтыя сустрэчы, як ішлі зносіны, маладыя артысты паказалі ў пластыцы і танцы на цырымоніі закрыцця ў рамках праекта «Куфар-in-Motion». Усе ахвотныя канкурсанты развучылі ўнікальны спектакль за некалькі рэпетыцый. Пластычная пастаноўка была падрыхтавана пад кіраўніцтвам члена журы **Алены Русінай**, харэографа і артысткі «Марыінскага тэатра-2», тэатра «Мюзік-Хол», ВДТ імя Таўстановага. Адзначым, што складана было сказаць, што часу на падрыхтоўку спектакля сышло мала. Усё выглядала гарманічна і зладжана.

Мы паказалі невялікія фрагменты матэрыялу, з якім працавалі на працягу некалькіх заняткаў, – распавяла Алена Русіна. – Наша праца была прысвечана тэме «Сустрэча». Гэта сустрэча з іншым прадметам, з іншым чалавекам, з сабой. Праз мову цела, рухі мы паказалі, як на фестывалі даведліся і раскрылі адзін аднаго.

Галоўныя ўзнагароды: Дзве намінацыі атрымалі артысты спектакля «Запіскі юнага лекара» Тэатральнага праекта **Андрэя Саўчанкі**, Мінск: «Найлепшая актрыса другога плана» – Дар’я Пармяненкава, «Найлепшы актёр другога плана» – **Андрэй Корзан**.

Сезон скончаны

Міжнародны фестываль студэнцкіх і моладзевых тэатраў «Тэатральны куфар БДУ–2017» завяршыўся 27 верасня.

У намінацыі «Найлепшая рэжысура» (прафесійны тэатр) перамог **Яўген Славуцін** за спектакль «Дарагі Бог!» (Тэатр «МОСТ», Масква, Расія).

Спектакль «Эдып» тэатра DULAANGFILIPINO (Каледж Дэ Ла Салі Св. Бенільды, Маніла, Філіпіны) атрымаў дзве ўзнагароды: «Найлепшая актрыса» – **Марыя Грасіела Соу**, а яшчэ намінацыю «Найлепшы аматарскі спектакль».

У скарбонку БДУ трапілі дзве ўзнагароды за спектакль «Каханне людзей» тэатра «На балконе»: у намінацыі «Найлепшы актёр» перамог **Уладзіслаў Наймарк**, а ў намінацыі

«Найлепшая рэжысура» (аматарскі тэатр) – **Дзмітрый Цішко**.

«Найлепшым прафесійным спектаклем» была прызнаная пастаноўка «Рамэа і Джульета – санет немяротнага кахання» тэатра-лабараторыі AlmaAlter (Сафіійскі ўніверсітэт Св. Клімента Ахрыдскага, Балгарыя). І гэты ж тэатр атрымаў гран-пры па выніках галасавання глядачоў. «Мы рады быць тут! Увесь гэты час тут прайшоў цудоўна! Гэта быў вар’яцкі вопыт!» – з захапленнем казалі актёры тэатра.

На цырымоніі закрыцця фестывалю **Уладзімір Макарэвіч**, начальнік упраўлення па справах

Марыя Грасіела Соу прымае вішаванні

культуры БДУ, падзякаваў камандзе, якая займалася падрыхтоўкай «Тэатральнага куфра», а таксама валанцёрам. Ён падкрэсліў, што дзякуючы ім знаходжанне гасцей і ўдзельнікаў форуму было камфортным:

– Я ўпэўнены, што ўдзельнікі

павязуць з сабой часцінку горада і нашай гасціннасці. Вы бачылі поўныя захаплення вочы Марыі з Філіпін, якая перамагла ў намінацыі «Найлепшая актрыса»? Дзеля гэтых эмоцый варта любіць тэатр!

Алена ЛЯЎШЭНЯ

У ВОЛЬНЫ ЧАС

Малыя алімпійскія гульні БДУ

Фестываль актыўнага ладу жыцця «BSU FEST 2017» прайшоў з вялікім размахам 22 верасня на базе МГААЦ «Лідар».

На тэматычных пляцоўках студэнты БДУ прадэманструюць вынікі сваёй творчай, навуковай і спартыўнай дзейнасці.

У цырымоніі адкрыцця ўзялі ўдзел кіраўніцтва БДУ, прадстаўнікі Міністэрства спорту і турызму, Федэрацыі прафсаюзаў нашай краіны і Нацыянальнага алімпійскага камітэта.

Ключавой падзеяй гэтага дня сталі І Малыя алімпійскія гульні БДУ. Алімпійскі гімн выканала артыстка Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага музычнага тэатра Вольга Жалезкая ў суправаджэнні канцэртнага аркестра «Няміга» пад кіраўніцтвам Аляксандра Сасноўскага. Удзельнікамі ўніверсітэцкіх спартыўных спаборніцтваў станлі шэсць зборных. Тытул «чэмпіёна» прысуджаны камандзе, якая апынулася мацнейшай у скачках у даўжыню, міні-футболе, стрытболе, пляжным валеболе, гравым спорце. Пераможцаў узнагародзілі гульцы

БК «Цмокі».

Падтрымаць пачаткоўцаў алімпійцаў завітала вядомая спартсменка: прызёр Алімпійскіх гульняў, уладальніца залатых узнагарод чэмпіянатаў свету і Еўропы, заслужаны майстар спорту Беларусі Аляксандра Герасіменя. Пагутарыць з ёй студэнты БДУ змаглі на прэс-канферэнцыі

Праграма мерапрыемства ўключала таксама выстаўку дасягненняў студэнтаў БДУ ў навуцы «BSU EXPO

TECH», экспазіцыю карцін і мастацкіх фатаграфій «BSU EXPO ART», адукацыйныя семінары «BSU EDU» на тэмы спорту, музыкі, ІТ-тэхналогій, кінематографа, мастацтва. Таксама ў гэты дзень працавалі зоны, дзе сваё майстэрства паказалі ролеры, скейтэры, веласіпедысты. Аматарам кіно прапанавалі наведаць «BSU LOUNGE», дзе трансляваліся кароткаметражныя фільмы.

Для студэнтаў была падрыхта-

вана і забаўляльная праграма: першы конкурс маладых выканаўцаў папулярнай музыкі «Голас BSU», танцавальны батл «BSU DANCE BATTLE» і выступленні беларускіх кавэр-бэндаў.

На фестывалі прадставілі розныя майстар-класы прафесійных трэнэраў па сілавых трэніроўках, правільным харчаванні, хатхэзе, мастацтву горнага пейзажу, вязання і інш.

У завяршэнні фестывалю гас-

Чытайце рэпартаж на gazeta.bsu.by

Фота Васіля КУЗЬМЧКІНА

